

Usmernenia

ktorými sa menia usmernenia EBA/2021/02 podľa článkov 17 a 18 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/849 týkajúce sa povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a faktorov, ktoré by úverové a finančné inštitúcie mali zvážiť pri hodnotení rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami („usmernenia týkajúce sa rizikových faktorov spojených s práním špinavých peňazí a financovaním terorizmu“)

1. Povinnosť dodržiavania usmernení a ohlasovacia povinnosť

Štatút týchto usmernení

1. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010¹. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 príslušné orgány a úverové a finančné inštitúcie vynaložia všetko úsilie na dodržanie týchto usmernení.
2. V týchto usmerneniach sa uvádza stanovisko EBA k náležitým postupom dohľadu v rámci Európskeho systému finančného dohľadu alebo k spôsobu, akým sa má uplatňovať právo Únie v konkrétnej oblasti. Príslušné orgány vymedzené v článku 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, na ktoré sa tieto usmernenia vzťahujú, majú uvedené usmernenia dodržiavať tak, že ich vhodným spôsobom začlenia do svojich postupov (napr. zmenou svojho právneho rámca alebo postupov dohľadu), a to aj v prípade, keď sú usmernenia určené predovšetkým inštitúciám.

Ohlasovacia povinnosť

3. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány oznámiť EBA, či tieto usmernenia dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržať, alebo uviesť dôvody ich nedodržania do 03.10.2023. Ak v stanovenej lehote nebude doručené žiadne oznámenie, EBA bude príslušné orgány považovať za orgány, ktoré tieto usmernenia nedodržiavajú. Oznámenia sa majú zaslať prostredníctvom formulára dostupného na webovom sídle EBA s referenčným číslom EBA/GL/2023/03. Oznámenia majú predkladať osoby, ktoré majú náležité oprávnenie podávať v mene svojich príslušných orgánov správy o dodržiavaní usmernení. Akúkoľvek zmenu stavu dodržiavania usmernení treba takisto oznámiť EBA.
4. Oznámenia budú uverejnené na webovom sídle orgánu EBA v súlade s článkom 16 ods. 3.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Vymedzenie pojmov

5. Na účely týchto pozmeňujúcich usmernení sa pridáva toto vymedzenie pojmu:

Neziskové organizácie

Nezisková organizácia je právnická osoba alebo zoskupenie alebo organizácia, ktorá sa primárne zaoberá získavaním alebo vyplácaním finančných prostriedkov na účely, ako sú charitatívne, náboženské, kultúrne, vzdelávacie, sociálne alebo spolkové účely.

3. Vykonávanie

Dátum začatia uplatňovania

6. Tieto usmernenia sa uplatňujú od 03.11.2023.

4. Usmernenie o klientoch, ktorí sú neziskovými organizáciami

Usmernenie 2. 7. písm. d) sa nahrádza takto:

2.7. písm. d) Ak je klient neziskovou organizáciou, spoločnosti by mali uplatňovať kritériá uvedené v prílohe.

Dopĺňa sa táto príloha:

Príloha: Klienti, ktorí sú neziskovými organizáciami

1. Pri prvom posudzovaní rizikového profilu klienta alebo potenciálneho klienta, ktorý je neziskovou organizáciou, by spoločnosti mali zabezpečiť, aby dobre porozumeli riadeniu neziskovej organizácie, spôsobu jej financovania, jej činnostiam, miestu jej pôsobenia a tomu, kto sú príjemcovia využívajúci služby neziskovej organizácie. Nie všetky neziskové organizácie sú vystavené riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu rovnakým spôsobom a spoločnosti by mali prijať opatrenia založené na posúdení rizík, aby pochopili:
 - a) kto ovláda klienta a kto sú jeho skutoční vlastníci. V rámci toho by spoločnosti mali identifikovať správcov neziskovej organizácie alebo ich ekvivalent, jej riadiaci orgán a akúkoľvek inú osobu, ktorá má nad neziskovou organizáciou kontrolu alebo vplyv. Na tento účel by spoločnosti mali vychádzať z informácií, ako je právne postavenie neziskovej organizácie, popis štruktúry riadenia neziskovej organizácie a/alebo zoznam zákonných zástupcov;
 - b) spôsob financovania neziskovej organizácie (súkromné dary, verejné finančné prostriedky atď.). Na tento účel by spoločnosti mali vychádzať z informácií o zozname darcov, zdrojoch financovania a metódach získavania finančných prostriedkov, ako sú výročné správy a účtovné závierky;
 - c) aké sú ciele činnosti klienta. Na tento účel by spoločnosti mali vychádzať z informácií, ako je vyhlásenie klienta o poslaní, zoznam jeho programov a súvisiacich rozpočtov, činností a poskytovaných služieb;
 - d) ktoré kategórie príjemcov využívajú činnosti klienta (napríklad utečenci, právnické osoby, ktoré dostávajú pomoc prostredníctvom služieb neziskovej organizácie a podobne). Dokumentácia zhromaždená na tento účel môže zahŕňať vyhlásenie o poslaní, alebo dokumenty súvisiace s kampaňou;
 - e) aké transakcie bude nezisková organizácia pravdepodobne požadovať na základe svojich cieľov a profilu činnosti vrátane platieb zamestnancom alebo poskytovateľom vyslaným do zahraničia a očakávanej frekvencie, veľkosti a geografického určenia takýchto transakcií. Na tento účel by spoločnosti mali vychádzať z informácií, ako sú organizačné schémy, vysvetlenia organizačnej štruktúry neziskovej organizácie, zoznam jurisdikcií, v ktorých sú zamestnanci platení, a počet zamestnancov, ktorí majú byť platení v každej z nich;
 - f) kde nezisková organizácia vykonáva svoje programy a/alebo činnosti, najmä či nezisková organizácia vykonáva svoje činnosti len na vnútroštátnej úrovni alebo aj v iných jurisdikciách spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu a vo vysokorizikových tretích krajinách. Na tento účel by spoločnosti mali vychádzať z informácií, ako je zoznam všetkých programov, činností a služieb, ktoré nezisková organizácia poskytuje, ako aj zoznam geografických lokalít, v ktorých pôsobí, vrátane jej sídla a pobočiek. Spoločnosti by mali na účely usmernenia č. 8 posúdiť aj to, či je pravdepodobné, že transakcie neziskovej organizácie budú zahŕňať vykonávanie platieb s inštitúciou tretej krajiny.

2. Pri identifikácii rizika spojeného s klientmi, ktorí sú neziskovými organizáciami, by spoločnosti mali zvážiť aspoň tieto rizikové faktory a posúdiť ich na základe rizika:

Riadenie a vykonávanie kontroly

- a) Má nezisková organizácia právne postavenie podľa vnútroštátneho práva alebo vnútroštátneho práva iného členského štátu? Existuje nejaká dokumentácia, v ktorej sa stanovujú spôsoby riadenia a identifikujú správcovia neziskovej organizácie, členovia riadiaceho orgánu alebo iné osoby, ktoré vykonávajú kontrolu nad neziskovou organizáciou?
- b) Vyžaduje právna štruktúra neziskovej organizácie na jej založenie preukázanie riadiacich schopností jej osoby zodpovednej za oblasť financovania alebo manažérov?
- c) Vyžaduje právna štruktúra neziskovej organizácie každoročné zverejňovanie účtovných záznamov?

Zistenia týkajúce sa povesti/nepriaznivého mediálneho obrazu

- d) Do akej miery je pre spoločnosti ťažké preukázať dobrú povesť neziskovej organizácie a jej manažérov? Existuje dobrý dôvod, prečo to môže byť ťažké, napríklad preto, že nezisková organizácia bola založená len nedávno, napríklad za posledných 12 mesiacov?
- e) Bola nezisková organizácia na základe relevantných, spoľahlivých a nezávislých zdrojov spojená s extrémizmom, extrémistickou propagandou alebo sympatiami k terorizmu a teroristickými aktivitami?
- f) Bola nezisková organizácia podľa relevantných, spoľahlivých a nezávislých zdrojov zapojená do priestupkov alebo trestnej činnosti vrátane prípadov súvisiacich s praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu?

Spôsoby financovania

- g) Je financovanie neziskovej organizácie transparentné a kontrolovateľné alebo ťažko vysledovateľné? Dokumentuje verejne svoje zdroje financovania a podliehajú tieto zdroje externým auditom?
- h) Sú metódy financovania neziskovej organizácie spojené s rizikami prania špinavých peňazí a financovania terorizmu? Spolieha sa úplne alebo z veľkej časti na peňažné dary, kryptoaktíva alebo hromadné financovanie (crowdfunding)? Alebo sú zdroje finančných prostriedkov neziskovej organizácie prevádzané prostredníctvom platobného systému?
- i) Je nezisková organizácia financovaná čiastočne alebo z veľkej časti súkromnými darcami alebo darcami z jurisdikcií spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu alebo z vysokorizikových tretích krajín, ktoré majú strategické nedostatky v režime boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu?

Činnosti v jurisdikciách spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu a vo vysokorizikových tretích krajinách

- j) Pôsobí nezisková organizácia alebo poskytuje pomoc v jurisdikciách spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (ako sa posudzuje na základe rizikových faktorov uvedených v hlave I týchto usmernení) alebo vo vysokorizikových tretích krajinách [ako ich určila Komisia podľa článku 9 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/849], alebo v konfliktných zónach?
- k) Spolieha sa nezisková organizácia v takýchto situáciách pri výkone svojich činností na tretie strany alebo sprostredkovateľov a je schopná vysvetliť povahu plnenia? Je v tejto súvislosti nezisková organizácia schopná monitorovať a primerane dohliadať na plnenie povinností týmito tretími stranami?
- l) Je pravdepodobné, že obchodný vzťah s neziskovou organizáciou bude zahŕňať vykonávanie transakcií so spolupracujúcou inštitúciou, ktorá sa nachádza v jurisdikciách spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu alebo vo vysokorizikových tretích krajinách?

3. Spoločnosti by takisto mali zvážiť aspoň tieto faktory, ktoré môžu prispieť k zníženiu rizík:

- a) Úlohy a zodpovednosti riadiaceho orgánu neziskovej organizácie a jej manažérov sú jasne zdokumentované.
- b) Nezisková organizácia je zo zákona povinná každoročne zverejňovať svoje účtovné závierky alebo vydávať výročnú správu, v ktorej sa uvádzajú zdroje finančných prostriedkov, hlavný účel činnosti neziskovej organizácie a kategórie príjemcov jej programov.
- c) Nezisková organizácia môže preukázať, že je alebo bola predmetom nezávislého preskúmania alebo externého auditu.
- d) Nezisková organizácia má podľa relevantných, spoľahlivých a nezávislých zdrojov dobrú povesť na verejnosti.
- e) Nezisková organizácia dostáva finančné prostriedky od vlád, nadnárodných alebo medzinárodných organizácií, ktoré nie sú spojené s vysokorizikovými tretími krajinami ani s jurisdikciami s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, a zdroj jej finančných prostriedkov možno jasne preukázať.
- f) Nezisková organizácia nemá žiadne väzby s vysokorizikovými tretími krajinami, alebo ak ich má, môže preukázať, že prijala primerané opatrenia na zmiernenie rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (napríklad vymenovaním zamestnancov zodpovedných za dodržiavanie predpisov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu alebo vypracovaním postupov na identifikáciu kategórií príjemcov využívajúcich služby neziskovej organizácie a hodnotenie rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu s nimi spojených).

g) Činnosť neziskovej organizácie a jej príjemcovia ju nevystavujú vyšším rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

h) Nezisková organizácia poskytuje pomoc a podporu jednotlivcom len prostredníctvom priamej materiálnej pomoci, napríklad poskytnutím IT vybavenia alebo zdravotníckych pomôcok.

4. V prípade, že nezisková organizácia vykonáva činnosti v jurisdikciách, na ktoré sa vzťahujú sankcie EÚ alebo OSN, spoločnosti by mali zistiť, či nezisková organizácia využíva akékoľvek ustanovenia týkajúce sa humanitárnej pomoci a výnimiek v režimoch finančných sankcií EÚ/OSN, ako sú humanitárne výnimky alebo odchýlky. Pri rozhodovaní o spôsobe vykonávania starostlivosti vo vzťahu k týmto klientom a v súlade s vlastnými povinnosťami týkajúcimi sa zmrazenia aktív by spoločnosti mali získať dôkazy, ktoré poskytnú primerané uistenie, že nezisková organizácia vykonáva svoje činnosti v týchto jurisdikciách v súlade s výnimkami stanovenými v režime alebo, že využíva výnimku udelenú príslušným orgánom.

5. Na účely počiatočného preverovania a počas celého obchodného vzťahu po jeho nadviazaní by spoločnosti mali podniknúť kroky potrebné na pochopenie toho, ako nezisková organizácia funguje a vykonáva svoju činnosť. Spoločnosti, ktoré pravdepodobne majú klientov z radov neziskových organizácií, napríklad preto, že poskytujú služby prevodu peňazí alebo služby bežných účtov, by mali zvážiť zriadenie vyhradeného kontaktného miesta pre túto špecifickú kategóriu klientov, aby dobre porozumeli spôsobu, akým je tento sektor nastavený a ako funguje.